

БЕЗПЕКОВІ АСПЕКТИ ТА РИЗИК У ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Розглянуто передумови для організації безпечної подорожі туриста з метою просування туристичних продуктів на ринку. Описано, як тероризм, кримінал та інші негативні фактори впливають на кількість туристів, які прибувають у певну країну. З'ясовано, як сприймаються ризики туристами та як вони впливають на прийняття рішень. Встановлено, що туристи готові витратити більше грошей для того, щоб їм було надано максимальний рівень захисту під час подорожі.

Ключові слова: безпека, ризик, туризм, гостинність, сприйняття ризику, прийняття рішень.

The prerequisites for the organization of a safe travel of a tourist with the aim of promoting tourist products on the market are considered. Describes how terrorism, crime and other negative factors affect the number of tourists arriving in a certain country. It has been clarified how risks are perceived by tourists and how they influence on decision-making. It has been found that tourists are willing to spend more money in order to be provided with the maximum level of protection during their trip.

Keywords: safety, risk, tourism, hospitality, risk perception, decision-making

Постановка проблеми: Безпека, спокій і мир є необхідною умовою для процвітання туризму, а саму безпеку було визначено як одну з п'яти глобальних сил, які керуватимуть індустрією туризму в новому тисячолітті. Як забезпечити безпеку туриста-клієнта завжди було однією з найважливіших проблем туроператора [1, 2], бо від самого початку планування туру турист піддається небезпеці різного характеру: від соціальної та криміногенної – до технологічної та екологічної.

Мета роботи. Метою роботи є обґрунтування стратегічної ролі безпеки у туристичній діяльності, а саме необхідності впровадження безпекових заходів туроператорами, щоб гарантувати своїм клієнтам вищий рівень реальної та уявної безпеки, оскільки це буде не лише етично правильним, а й матиме позитивний вплив на прибутковість туристичної фірми.

Виклад основного матеріалу. Туризм і безпека є неминуче взаємопов'язаними явищами, оскільки безпека часто виступає як визначальний фактор у виборі певного місця призначення. Концепція безпеки у туризмі пов'язана із захистом працівників і гостей у межах території від будь-яких травмувань або загибелі [4]. Таким чином, поняття безпеки зазвичай стосується наслідків

аварій, небезпечних матеріалів і пожеж під час відпочинку. Серед пристроїв безпеки, які зазвичай існують у подорожах, є системи протипожежного захисту, заборона на паління в номерах, детектори диму/вогню, камери спостереження та інструкції з безпеки. У свою чергу, поняття безпека виходить за рамки захисту персоналу та гостей, а також стосується безпеки майна туристів і безпеки самих туроператорів. Ця концепція включає питання, пов'язані з пограбуванням і насильницькими злочинами, таким чином, має ширший обсяг охоплення. У даній роботі термін «безпека» аналізується як широке поняття.

Питання безпеки, пов'язані з тероризмом, війною, злочинністю, політичною нестабільністю та неповагою до прав людини, як правило, становлять перешкоду для прийняття рішення подорожувати та впливають на прийняття рішення туристом під час вибору місця призначення. Емпіричні дані показують [3], що значне зниження туристичних потоків, як правило, пов'язане з відсутністю безпеки в країні призначення. Іншими словами, безпека є важливою передумовою успіху туристичної діяльності, оскільки сприйняття туристами ризику має значний вплив на попит, через що небезпечні напрямки мають труднощі з залученням туристів. Коли туристи відчувають себе невпевнено в країні призначення, вони схильні розвивати погане враження про дану дестинацію, і поширення цього поганого іміджу в різних каналах інформації, доступних в Інтернеті, може призвести до зменшення потоків майбутніх туристів.

Проте не лише криміногенна ситуація впливає на очікуваний рівень ризику небезпеки певного пункту призначення. Порухення прав людини також має тенденцію негативно впливати на приплив туристів до країни [4]. Такий ефект може бути навіть більшим, ніж негативний вплив, спричинений терористичними актами та політичною нестабільністю. Згідно з Ноймаєром, виникнення терористичних актів у певній країні сприяє зменшенню потоку міжнародних туристів у середньому на 8,8%, тоді як збільшення порушень прав людини має тенденцію спричинити зменшення потоку туристів на 32% [3].

Питання безпеки в туризмі є найбільш актуальними для працівників у сфері туризму, оскільки туристи та їхня безпека можуть спровокувати вчинення кримінальних дій. Рівень злочинності серед туристів, як правило, вищий, ніж серед громадян країни [3].

Кожен фактор ризику, сприйнятий туристами, може бути причиною для заміни місця призначення або готелю на альтернативу. Аналіз джерел показує, що питання безпеки, пов'язані з тероризмом, війною, злочинністю, політичною нестабільністю та неповагою до прав людини, як правило, є перешкодою для подорожей і мають тенденцію впливати на прийняття рішень щодо вибору певного туристичного місця, що має наслідки для індустрії гостинності.

Сприйняття ризику впливає на рішення туристів подорожувати. Туристи розглядаються як раціональні споживачі, які повинні розподіляти свій дохід між різними благами, до яких належать туристичні поїздки. Ризикові очікування у туристів, що виникають через збільшення неприємних інцидентів, підвищують відносні ціни на турпродукт, оскільки передбачається, що споживачі втратять час на аналіз ризиків і збільшать витрати на захист. Будь-яке збільшення терористичної діяльності, спрямованої на одну країну, яка наражає туристів на вищий передбачуваний ризик, спричинить стандартний ефект заміни, а також ефект узагальнення.

Існують підтвердження щодо негативного впливу злочинності, тероризму та нехтування правами людини на залученість міжнародних туристів. Турист може просто уникати постраждалих районів. Оскільки кількість в'їзних туристів безпосередньо впливає на індустрію туризму та, зрештою, на уряд, особливо в країнах, де туризм є основним драйвером національної економіки та джерелом бюджетних надходжень, для політиків дуже важливо покращити своє розуміння того, як безпека впливає на туристський попит. Працівники сфери туризму повинні бути готові інвестувати в покращення безпеки та захисту своїх об'єктів, враховуючи, що це є визначальними факторами у виборі турпродукту туристами. Крім того, на об'єктах з високим рівнем безпеки та захисту можна стягувати надбавку до ціни, що, як правило, підвищує продажі, прибутки та фінансові показники туристичної компанії.

Висновки. Питання безпеки було визначено як одну з глобальних сил, яка рухатиме індустрію туризму в новому тисячолітті. Для споживачів туристичних послуг безпека є одними з найважливіших аспектів туристського сервісу. Завдання менеджменту полягає в тому, щоб зрозуміти, які саме аспекти безпеки важливі для туриста.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про туризм» (15 вересня 1995 р.). К., 1995 (зі змінами та доповненнями).
2. Закон України «Про страхування»: Збірник нормативно-правових актів. Т 2. Ужгород, 1999 (зі змінами та доповненнями).
3. Безпека туриста – запорука вдалої подорожі. URL: <https://www.legalaid.gov.ua/publikatsiyi/bezpeka-turysta-zaporuka-vdaloyi-podorozhi/>
4. Соляник С. Ф. Туристичне право як об'єкт наукового аналізу. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12689/>

В. Д. Олейніченко, В. М. Зігунов

*Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка*

СТРАТЕГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ НА РИНКУ АКТИВНОГО ВІДПОЧИНКУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Відпочинок та туризм у наш час мають соціальну цінність. Розвиток туристичної діяльності на території певного регіону впливає на промисловість, сільське господарство, торгівлю, транспорт і є важливим напрямком у формуванні ВВП економіки. У поданому матеріалі розглянуто сучасний стан розвитку активного туризму з точки зору малого бізнесу.

Ключові слова: активний відпочинок, аналіз, національний ринок, малий бізнес.

Recreation and tourism nowadays have a social value. The development of tourist activity in the territory of a certain region affects industry, agriculture, trade, transport and is an important direction in the formation of the GDP of the economy. The presented material examines the current state of active tourism development from the point of view of small business.

Keywords: active recreation, analysis, national market, small business.

Активний відпочинок, рекреація (англ. *Active leisure*) – спосіб проведення вільного часу, різновид хобі, в процесі якого відпочивальник займається активними видами відпочинку, що потребують активної фізичної роботи організму, роботи м'язів, всього тіла [2].

Активний туризм є невід'ємною складовою туристичної галузі, він не лише спрямований на зміцнення здоров'я, але й дозволяє розвинути у туриста фізичні, морально-вольові здібності під час залучення до спортивних походів різної складності, до змагань з техніки спортивного туризму, або під час мандрівних подорожей активного характеру. Окрім цього активний туризм має такі функції, як пізнавальні, рекреаційні, економічні та інші. Основним плюсом активного туризму є розвиток внутрішнього туризму